

[Tholstrup.]

sidede og tvungne smøraftaler, som gør, at landbruget må afsætte sit smør til to trediedele af værdien, på et tidspunkt da der er et råb efter fødevarer og smør ude i verden. Frigør landbruget for den slags bundne aftaler. Om det er regeringen eller regeringens forskellige lænkehunde på kontorer i Aarhus og andre steder, der udfører det, er mig ligegyldigt, det er i hvert fald de centraliserede organer, der laver det. Lad den enkelte landmand tage vare på sine egne sager.

Dette lovforslag er en bemyndigelse til at bruge 15 mill. kr. plus omkostninger. Vi har ikke fået at vide, hvor meget disse beløber sig til. Der står noget om, at der skal gives 20 kr. til grundforbedringsudvalgene, men der står ikke noget om, hvad forslaget vil koste i administration inde i de forskellige ministerier med alle disse attester og erklæringer; der skal forevises; der står ikke noget om, hvad hele kontrolapparatet med tegninger, arkitekter og entreprenører skal koste. Jeg tror ikke, man kan affærdige konsulenterne med 10 kr., medmindre det skal gå ud over det arbejde, konsulenterne i virkeligheden er sat til: at vejlede landmændene med hensyn til produktionen og på anden måde. Men nu skal de altså til at føre kontrol, nu skal de til at hjælpe til på andre områder, de bliver halvvejs embedsmænd. Er det meningen, at landboforeningernes penge, som bruges til at lønne disse konsulenter, skal bruges hertil?

Vi ved, at når staten skal iværksætte sådanne ting, kommer det til at koste meget mere, end det ville koste de private. Der foreligger et forslag om offentlige arbejder; såvidt jeg husker, drejer det sig om 12 000 kr. pr. beskæftiget mand; og det giver en forestilling om, hvor dyrt det er, når staten administrerer. I stedet for at gå denne vej skulle man lade landmændene løse problemerne selv. Der skal gives $\frac{9}{10}$ i tilskud i det ene tilfælde og $\frac{3}{4}$ i det andet; men hvis landmændene udførte arbejdet selv på eget ansvar og for egne penge, kunne det måske gøres for $\frac{7}{10}$ eller $\frac{6}{10}$ og $\frac{2}{4}$ i stedet for $\frac{3}{4}$. Det vil sige, at det bliver meget dyrere for dem, end det behøver at blive, og det betyder, som jeg sagde før, kontrol, attester og erklæringer i en rivende strøm. Det koster skatteyderne penge, da det dog er dem, der opkræves penge hos, hver gang der købes gummihjul til en vogn, gummistøvler, traktorer eller det værktøj, der skal bruges i landbruget, eller arbejdstøj eller alt hvad der overhovedet bruges i produktionens tjene-

ste. Alt det er todbelagt og skattebelagt. Skal der for disse sager opkræves 20—25 mill. kr. i skat og told, for at man kan få de 15 mill. kr. til udbetaling, så bliver det en dårlig forretning.

Jeg synes, det er mærkeligt at se, at det ærede medlem hr. Heilesen fra partiet venstre kan gå med til en sådan lov. Det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen har netop givet udtryk for, at vi må bekæmpe alt det, der kan føre til inflation; derfor ser det mærkeligt ud, at venstres ordfører her i dag går med til et sådant inflationsforetagende. Jeg kan ikke få disse to ting til at harmonere. Men det er måske, fordi det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen sammen med det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard, som åbenbart ikke er helt i overensstemmelse med det ærede medlem hr. Aage Fogh, nu skal til at danne det nye social-liberale parti, at man ser modstridende anskuelser fremsat fra disse partiers side.

Landbrugsministeren (Bording): Jeg takker de ærede ordførere, som har anbefalet lovforslaget, selvom visse af dem gjorde det med nogen betænkelighed. Der er stillet et par spørgsmål til mig, som jeg vil besvare, før jeg går over til at fremsætte nogle bemærkninger i anledning af de indvendinger, der er gjort imod selve lovforslaget.

Det ærede medlem hr. Chr. Andersen spurgte, om det ikke ville være rimeligt, at man tog det beløb, der skulle anvendes til de formål, der her er tale om, af genopbygningsfonden. Jeg skal indrømme overfor det ærede medlem, at jeg synes, det ville være naturligt, om det skete. Når jeg ikke har foreslået det, er det fordi jeg har fulgt den linie, der hidtil har været fulgt i denne lovgivning, og dengang loven blev vedtaget første gang, havde vi jo ikke genopbygningsfonden. Jeg vil gerne drøfte spørgsmålet i det udvalg, som jeg forstår skal nedsættes til viderebehandling af lovforslaget.

Det ærede medlem hr. Heilesen spurgte, om det ikke ville være rimeligt, at man strøg fortrinsretten. Jeg vil meget advare herimod. Hvis man gør det, vil det vise sig, at lånemulighederne vil formindskes meget betydeligt, hvad man vil kunne se af lovforslagets bemærkninger. Af dem fremgår det, at lån til opførelse af ajlebeholdere og møddingsteder, ved hvilke lån der er fortrinsret, er udnyttet i stor udstrækning, og at loven er benyttet i mindre udstrækning med hensyn til tilskud. Hvad angår ensilagebeholdere, hvor jeg ikke har ment det ville være forsvarligt at give fortrinsret fremfor andre prioriteter, betyder lånebestemmelsen